

ממקור וממעיינו הטהור של ק"ז מהר"פ מקארעץ זי"ע, והיינו לומר "כל" תהלים בלי הפסק.

ותחת הכותרת "תשובת העורך" כותב: - שהמאמר מי ימלל גבורות ה' ישמיע "כל" תהלתו - שהבאתיו משמי' דהרה"ק מהר"פ מקארעץ זצ"ל - מובא גם בס' רשפי אש בשם הרה"ק הרי"מ מזלזטשאו זצ"ל וגם בספה"ק אגרא דפרקא מביאו וכו'.

במחכ"ת לא הבנתי מה טיבו של תשובה זו. אם רוצה ללמדני שהדרוש במקרא קודש "מי ימלל גבורות ה' ישמיע "כל" תהלתו" מובא גם בספרי קודש נוספים, הלא בזה לא חידש כלום, כי אני הבאתי עוד יותר מקורות בזה בהערותי על ס' היקר "מקור חיים" לכ"ק חו"ז הגוצ"ל, וצינתי על זה במכתבי הנ"ל.

ואם רצה לומר שכן מובא גם במקורות נוספים ובפרט כאשר מעתיק לשון ספה"ק אגרא דפרקא שמביא זאת "בשם צדיקים", אם כן לפי גירסא זו פירוש הדבר, שסגולה זו ה' שגור בפומיהו דצדיקא, וכל הצדיקים כשבאו מרי נפש (ל"ע) כצל קורתם הורו לומר "כל" ספר תהלים - א"כ הרי הביא רא' לעצתי שאכן יש צורך להדפיס סגולה זו בספרי תהלים.

ואם אכן פירשתי נכון הכוונה "בתשובת העורך" הרי קיצר במקום שהיה לו לבאר ולומר, אכן נכון הדבר שראוי ונכון להדפיס זאת בכל ספרי תהלים שמדפיסים. אבל פסקא דא חסר מתשובת העורך.

ב.

אבל למרות שהאי מימרא מובא גם במקורות אחרים, בכ"ז הביאותיו משמי' דהרה"ק מהר"פ מקארעץ זצ"ל, ונימוקי עמדי. - א. תחילה למקראי קודש הנני מעיר, שמה שהביא מספה"ק אגרא דפרקא שמביא זאת "בשם צדיקים" (א"כ יש לכאורה רא' שכל הצדיקים הורו כן וכנ"ל) אבל במחכ"ת מכוח זכרון מביא לשון קדשו של אגד"פ, כי שם כתוב וזל"ק: - קבלתי להמתיק הדינים והגבורות לומר כל ספר תהלים. נרמז בפסוק מי ימלל וכו'. - הוי אומר שלא מביא זאת "בשם צדיקים" אלא כותב סתמא "קבלתי".

ואני בעניי פירשתי בהערותי על ס' מקור חיים (עמ' תקע"ו) שמה שכתב "קבלתי" אולי הכוונה, שקבלו מפי תלמידיו של הרה"ק מהר"פ מקארעץ או למדו מפי כתביו שנשארו אצל תלמידיו. כי ידוע למי שמכיר את ספרי קודש של הגאון"ק בעל אגרא דפרקא, יראה במו עיניו באיזה הדרת קודש מביא אמרי הרה"ק מקארעץ. מבאר אמרותיו הטהורות ובונה עליהם מגדלים מרווחים כאילו על

שפת אמת על משלי (לבוב תקמ"ח) ע"כ. וכדאי לבדוק אם לא היו מי שהחליפו בין שניהם ואכמל"ב).

עמ' ל"ג בגליוני מהר"י מהחת"ס בנדרים דף מ' - עיין מה שהארכתי מזה במאמרי שבבטאון "צאנו" גליון ר"ט עמ' 7 וגליון ר"א עמ' 27 ויש לציין עוד לליקוטי מהר"ל פ' במדבר בד"ה והלויים (דף ל"ז טור ג') בשם הרה"ק הר"ר אלימלך זי"ע ולהחיד"א בפתח עינים ברכות ל"ד ב' בד"ה כל המבקש (שהשיג על העיון יעקב שם) ועיין גם בעינים למשפט בברכות שם.

ואסיים במ"מ נוסף למש"כ ב"נחלת צבי" דהתגלות הבעש"ט זי"ע היא ההכנה לביאת משיח צדקנו, דיעויין בגדולת יהושע (ברוקלין תשמ"ט) ח"ב עמ' ל"א אות ל"ט שהגה"ק מנאסוד זצ"ל סיפר דכאשר ברכו למרן הדברי חיים זי"ע "דער רבי זאל דערלעבן משיח צדקנו! ענה הד"ח זי"ע "זווער איז דער משיח? די צדיקי הדור, זאלן מיר זוכה זיין זיי צו זעהן אין די קרויף". עכל"ק.

הכ"ד ידידכם עוז

הכו"ח בברכת גמח"ט ופתקא טבתא

הכו"ח בעיקרא דאורייתא

יחיאל בוים

פעיה"ק נתניה

★ ★ ★

בן ציון יאקאבאוויטש

מח"ס ציוני טהרה, פתחי טהרה על ה' נדה
זכור ימות עולם ועוד ספרים
בני-ברק

ב"ה לס' "ושמחת בכל הטוב" - טו"ב לחודש
הרחמים שנ"ת לפ"ק

שוכט"ס וברכת השנים

לכבוד הרב הג' מנחם מנדל ויוניצער הי"ו
מחבר ספרים חשובים ועורך "נחלת צבי"

אחדשה"ט

הנה בגליון ג' הדפיס את מכתבי אשר ערכתי בקשר לס' תהלים "ילקוט נועם אלימלך" שהדפיס. ומענין לענין יעצתי שכאשר יזכה להדפיסו שוב שנית לקדשה, שאז ידפיס הסגולה אשר נובע

(ראה בדברי תורה מהדו"ת אות מזל"א ואות צ"ד, ובפרט בספרו נימוקי או"ח (סי' רמ"ג) בד"ה והנה עתה חדשים מקרוב באו וכו' ועיי"ש).

אבל בכ"ז בדברי תורה מהדו"ת (אות מזל"א) כתב זול"ק: - וכן קבלתי ביחוד מפי אאזמו"ר הגאון"ק (מהר"ש) זי"ע מפה"ק אשר צוות על ספרים מסיפורים כאלו שאינם בדוקים וכו' והוא ז"ל דייק וגרס ביותר רק מה ששמע ממגידי אמת המדייקים ויודעים ורובם המקובל איש מפי איש מאבותיו או מרבותיו הקדושים זי"ע ואין בודקין מן המזבח ולמעלה וכן בעה"י דרכנו וכו' (עכ"ל"ק).

על כן ברוב פעמים כאשר אני נתקל באיזה גירסא או נוסח שהיא סתירה לכל מה שכתב כ"ק חו"ז הגאון"צ ראבד"ק טשערנאוויטץ (בעמח"ס שם משמעון, מקו"ח ועוד ספרים), דברי קדשו הוא נר לרגלי ואור לנתיבתי לפלס את הדרך, להגיע אל הדרך המתקבל על הדעת. וטעמי ונימוקי בדבר, משום שקבלת כ"ק חו"ז זצ"ל יסודתו בהררי קודש, כי כידוע שהיה דייקן נפלא ולא דיבר ולא כתב רק מימרות כאלו שקיבל מאבותיו הקדושים וממגידי אמת.

כי נוסף על מה ששמעתי זאת מפי כבוד חותני המפואר בנש"ק הרב ר' בערצי ז"ל, שמעתי זאת מהרבה אנשים שהכירו אותו. ועל כולם לפני כמה שנים מצאתי חלק מכת"י של ספרו "אהלי צדיקים" ושם כתוב לאמור בכת"י"ק שלא כתב ולא מביא שום דבר רק מה שקיבל "ממגידי אמת".

אם כן זה הדבר אשר כתב הגאון"ק בעל מנח"א זצ"ל משמ"י דקדושת זקנו הגאון"ק מהר"ש שהי' דייק וגרס לשמוע רק דברים הנאמרים מפי מגידי אמת, ועל מימרות כאלו אפשר לבנות מגדלים מרווחים.

בפרט ענינים הנוגעים לבית אבותיו הקדושים של כ"ק חו"ז הגאון"צ זצ"ל בודאי הגמור, בכל ענין וענין הגירסא והמימרא שלו הוא הוא גירסא האמיתי והנכונה.

כי מצאתי לי און בזה בס' צמח דוד (תלמיד רבינו הרמ"א זצ"ל) שבסדר רבנן סבוראי ובסדר הגאונים הוא מכריע כרב שרירא גאון נגד הראב"ד וכתב: - מאחר שרב שרירא גאון ז"ל היה קרוב להם בזמן יותר מהראב"ד ז"ל. וגם הגאונים היו בית אבותיו של רב שרירא. על כן נ"ל שהוא יותר מוחזק בדיעת זמני ותולדות אבותיו מאיש אחר. על כן נניח בזה סדר קבלת הראב"ד ז"ל ונסדר סדר זמני רבנן סבוראי והגאונים ע"פ תשובת רב שרירא גאון ז"ל (עכ"ל) והנאני שכוונתי לדעתו הגדולה.

איזה מדרש קדמון. וחלק גדול מכל כתבי הקודש של הרה"ק מהר"פ מקארעץ שנשארו בידי תלמידיו ע"י שנרשמו בידי רשמי רשוותא, היו תח"י הגאון"ק בעל בני יששכר זי"ע ככתוב בספה"ק נתיב מצותיך (להרה"ק מקאמארנא זצ"ל) שכותב שהרה"ק בעל בני יששכר היה מארי דעובדא לכתבי הקודש של ק"ז הרה"ק מהר"פ מקארעץ, כי כתבי הקודש אשר רשמו תלמידיו הי' תח"י הרה"ק הבני יששכר (הביאותיו בארוכה בס' מקו"ח הנ"ל, עמ' תי"ז).

ב. הבאתי (במקו"ח עמ' תקע"ו) שגם הגאון רבי שבתי איש ליפשיץ זצ"ל שמי שמכיר ספריו רואה, שעניניו כיונים על אפיקי הש"ס והפוסקים. וגם בספרי קבלה ידיו רב לו. מה גם גאון בחסידות, בקיאותו מדהים כי כל שבילי ספרי החסידות פתוחים לפניו יחד עם סיפורי צדיקים מקוריים. ואף גם איהו מביא סגולה זו של אמירת "כל" ספר תהלים בספריו, "סגולות ישראל - וליקוטי שושנים" משמ"י דהרה"ק מהר"פ מקארעץ זצ"ל. הוי אומר, שונה מימרא דא פעמיים.

ג.

יתר על כן. היות והקונטרס "נחלת צבי" מיוסד - "להיות במה למשנת חסידות" נלמוד פרק בחסידות, ועיי"ז יבואר עוד יותר מדוע מתייחס מימרא דא לתורתו של הרה"ק מהר"פ מקארעץ זי"ע, והוא עד"ז.

הנה סיפורי הצדיקים וכל הקשור אליהם, בכל סיפור וסיפור ישנם כמה נוסחאות וגירסאות שונות, כי כל הדברים הללו הנה הנם בבחינת תורה שבע"פ, שנמסרו מדור אל דור, מאבות אל בנים, ועיי"ז הורק מכלי אל כלי, והרבה פעמים משתנים הענינים מן הקצה אל הקצה.

הבט נא וראה לשון קדשו של גאון עוזינו זצ"ל במחברתו הטהורה ספה"ק ויואל משה מאמר ג' שבועות (אות קפ"ה) זול"ק: - וחסרי תבונה מחשבים עם סיפורי מעשיות שרובם ככולם שקרים וכזבים ומשתנים מפה אל פה בשינויים מן הקצה אל הקצה. ואם אלו השקרים נכתבו אח"כ בספרים סוברים שהוא ס"ת. וכבר כתב הרמב"ם ז"ל באגרת תימן על איזה ענין שחלק עליו זול"ל: - שראוי לך לדעת שהדברים האלה וכיוצא בהם שוא וכזב ולא יהיה לך לראיה לפי שתמצאם כתובים בספרים, שהמכזב כמו שהוא מכזב בלשונו, מכזב בקולמסו, ואין זה נמנע עליו וכו' (עכ"ל"ק המצטרף).

גם הגאון"צ ממונקאטש זצ"ל מרעיש עולמות בכל ספריו הטהורים אודות סיפורים מכעין אלה.